

**INKIJKVERSIE
SCRIPT**

AFLEGGEN

Drama in 16 scenes

door

MARIJE WILLEMSSEN

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **AFLEGGEN** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **MARIJE WILLEMSSEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

© 2022 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **4** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,

Telefoon (03)3.66.44.00,

E-mail: bestellen@toneelfonds.be en Website: www.toneelfonds.be.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

Johan
Annet
Tom
Merel

DECOR:

Er staat een lange tafel op het toneel.

Scène 1

(Johan, Annet, Tom, Merel)

(Er staat een lange tafel op het toneel. Aan tafel zitten vader Johan (59), zoon Tom (31), dochters Annet (34) en Merel (25). Zwijgend zitten ze boven hun borden)

TOM: Mamma is jarig vandaag.

ANNET: Denk aan pappa. Straks maak je hem overstuur.

TOM: Dat doe ik niet. Ik zeg alleen maar wat. Mag dat niet meer?

(stilte)

JOHAN: *(tot Merel)* Kan je me het zout aangeven?

TOM: *(tot Annet)* Zie je nou wel, hij is helemaal niet overstuur.

JOHAN: Het eten is heerlijk Merel.

MEREL: Het is een recept van mamma.

ANNET: Kunnen we het even niet meer over mamma hebben?

TOM: Jij bent de enige die er een probleem van maakt Annet.

(stilte)

ANNET: Ben je nog naar college geweest Merel?

MEREL: Nee.

(korte stilte)

ANNET: En Tom, hoe was het op de zaak?

TOM: Carla was ziek, dus ik moest de hele dag zelf de telefoon aannemen. Gelukkig belde er niemand. Het was rustig....
Waarom mogen we het niet over mamma hebben?

ANNET: We kunnen toch ook wel over andere dingen praten, zoals je dat doet 's avonds. Vragen hoe iemands dag was. Zoals dat hoort. Laten we in hemelsnaam proberen een gewoon gezin te blijven!

MEREL: Zoals op tv, bedoel je.

ANNET: Dat zeg ik niet.

JOHAN: Wie helpt er mee afwassen?

ANNET: We zijn nog niet klaar met eten pappa.

MEREL: Ik ben wel klaar. Mag ik van tafel?

ANNET: Nee. Iedereen blijft gewoon zitten. Gezellig. Met z'n allen eten. Zoals dat hoort.

(Iedereen blijft zitten en zwijgt. Lang)

MEREL: Gezellig hè.

TOM: Hoe was jouw dag eigenlijk Annet?

ANNET: Best. Gewoon een dag zoals alle andere.

TOM: Heb je het nog geregeld?

ANNET: Wat?

TOM: Dat ding. Dat ene. Dat je zou regelen.

ANNET: O, dat. Nog niet.

MEREL: Jezus! Wat loopt iedereen nou ineens geheimzinnig te doen. Man, iedereen weet het toch. Mamma's begrafenis. Daar gaat het toch om? Dat mamma's begrafenis nog niet geregeld is? Zeg dat dan gewoon. Jezus.

JOHAN: Ik ga afwassen. Wie helpt er mee? *(Johan af)*

ANNET: Zie je nou wel dat hij overstuur is? *(Annet en Tom af, achter Johan aan. Merel blijft alleen zitten en prikt geïrriteerd in een schaalje eten)*

Scène 2

(Merel)

MEREL: Het stinkt hier naar dood. Zolang ik me kan herinneren. Het ruikt naar muf, naar over de datum, naar bejaarden in aanleunwoningen. Ons huis is ervan doordrongen. Kwamen er vriendjes spelen "bah wat stinkt het hier" en altijd wel een hysterisch iemand ergens in de hal... Werkelijk dolle pret... "Merel, Merel, mogen we de dooien zien?" Af en toe glipten we naar binnen. Er werd gegriezeld bij de vleet, maar ik was niet bang. Voor mij was het de normaalste zaak van de wereld. Voor

het eerst gezoend in de rouwkamer, ontmoagd in het mortuarium. Als zelfs je liefdesleven zo verbonden is met de dood zou je toch bijna necrofiel worden? Je raakt gewend aan al dat sterven. En toen mamma dood ging vorige week was het bijna gewoon niet anders dan anders. Nog eentje. Weer iemand opgebaard, mooi gemaakt. Een dag later pas realiseerde ik me dat die vrouw die daar in de rouwkamer lag, die vrouw met haar beste jurk aan, haar haren netjes gekamd, en die onnatuurlijke make-up, dat dodenmasker, dat die vrouw mijn moeder was.

Scène 3

(Annet, Merel)

ANNET: Je kan natuurlijk altijd nog in de zaak komen werken.

MEREL: Hoe bedoel je?

ANNET: Wil je stoppen met je studie?

MEREL: Hoe kom je daarbij?

ANNET: Omdat je niet naar college gaat.

MEREL: Ik ga heus wel weer. Maar nu even niet.... Ze begrijpen het wel. Ik heb het moeilijk nu, snap je. Mamma is dood. Pappa kan niet met zijn verdriet om gaan en ik ben eigenlijk helemaal alleen. Als jongste dochter en nakomertje is mijn band met mijn veel oudere broer en zus vanzelfsprekend moeizaam, dus daar hoeft ook niet op steun te rekenen. Ik heb het moeilijk nu. Dat snappen ze allemaal. Dus als ik mijn hoofd er even niet bij heb, een les of tentamen oversla, tot zes uur 's ochtends in de kroeg zit en de dag daarop maar thuisblijf, dat snappen ze. Dat mag. Geen probleem.

ANNET: Je gaat al eeuwen niet. Dit heeft niks met mamma's dood te maken.

MEREL: Ik denk dat het me goed doet om even afstand te nemen van al die dagelijkse banaliteit.

ANNET: Lul niet.

MEREL: Nee, wat jij doet, dat is pas gezond. Het leven gaat door,

het leven gaat door! Het leven gaat helemaal niet door! En ik denk toch wel dat wij dat het beste weten van allemaal, of niet dan? Het leven gaat door. Man, als dat echt zo zou zijn, dan hadden we die zaak allang kunnen opdoeken.

ANNET: Ik denk alleen dat het niet goed is om te lang in het verdriet te blijven hangen.

MEREL: Lang? Ze is vier dagen dood Annet! Die foldertjes over rouwverwerking die jij altijd meegeeft, ga die verdomme zelf eens lezen en kom dan nog maar eens terug. Het leven gaat door. Rot toch op.

ANNET: Jij maakt misbruik van de situatie.

MEREL: Ik erken tenminste dat de situatie er is. Jij doet net alsof er niks aan de hand is.

ANNET: Dus je geeft het toe?

MEREL: Als jij toegeeft dat je wel degelijk verdriet hebt. *(stilte. Merel wacht een tijdje op antwoord van Annet, maar het komt niet)*

MEREL: Kan het jou eigenlijk wel wat schelen? *(Merel kwaad af)*

Scène 4

(Annet)

ANNET: Ze moet weg. Zo snel mogelijk. Dan hebben wij tenminste weer rust. In de kist, in de grond. Welterusten mamma en tot nooit meer ziens. Ze ligt daar maar. Bloednerveus word ik ervan. Gisternacht droomde ik. Ze riep me. Ze had me al vaker geroepen. Ik dacht: ik ga er maar naar toe. Ze had het koud, zei ze, en ik wikkelde haar in een deken, de eerste de beste die ik kon vinden. Hij had in de mand van Billy gelegen, zijn haren zaten er nog aan. Mist hij me? Vroeg ze. Pappa? Pappa heeft heel veel verdriet, antwoordde ik. Nee, zei ze. Billy, mist Billy me? Je laat hem toch nog wel genoeg uit hè? En net toen ze dat had gezegd kwam Billy de rouwkamer binnenlopen. Hij sprong bovenop mamma, kwispelend en kwijlend, en hij likte haar gezicht en haar handen, haar koude dode handen. En mamma lachte en lachte, en even leek ze helemaal niet dood meer. En

toen beet Billy plotseling in haar hand, maar het deed geen pijn natuurlijk. Tenminste, dat leek er in ieder geval niet op. Mamma's hand liet los, brak af, maar het was heel schoon. Geen bloed. Plotseling leek mamma van plastic. En de hond ging er vandoor met die hand. En mamma bleef maar lachen en lachen. Die Billy, zei ze, die gekke Billy toch. Toen ik wakker werd ben ik bij mamma gaan kijken. Allebei haar handen waren er nog natuurlijk. Daarna ben ik met Billy naar het bos gegaan. Hij rende vrolijk achter de stokken aan die ik voor hem gooide, maar elke keer als hij er één terug bracht moest ik twee keer kijken of het niet toevallig een hand was.

Scène 5

(Annet, Tom)

TOM: Hij is helemaal niet overstuur. Hij is gewoon aan het afwassen.

ANNET: Dat zeg jij.

TOM: Dat is zo.

(stilte)

ANNET: Ik wilde het regelen vandaag. Maar ik dacht: ik moet het er ook met jullie over hebben. Wat jullie willen. Wat pappa wil, dat is het belangrijkste. Wat pappa wil.

TOM: Hoezo is dat het belangrijkste?

ANNET: Omdat... dat hoef ik toch niet uit te leggen, dat snap je toch wel.

TOM: Dus wat ik ervan vind is minder belangrijk dan wat pappa ervan vindt.

ANNET: Dat zeg ik niet... Wat wil jij dan?

TOM: Simpel. Ik wil niet dat ze gaat.

ANNET: Ik begrijp je niet.

TOM: Ik moet er niet aan denken. Dan ligt ze daar in die koude grond, helemaal alleen. Dat wil je iemand toch niet aandoen? En dan zien we haar nooit meer, beseft je dat wel? Nooit meer.

ANNET: Jezus Tom.

TOM: Ik wil gewoon niet dat ze zomaar ineens weg is. Dat snap je toch wel.

ANNET: Ze is al weg.

(stilte)

TOM: Niet waar. Ze is maar een paar deuren verder.

ANNET: Tom...

TOM: Het is toch zo?

(stilte)

TOM: Jij was altijd meer een vaderskindje. Het was altijd pappa dit en pappa dat. Volgens mij mocht jij mamma niet eens, dat denk ik. Je kan niet wachten om d'r onder de grond te stoppen.

ANNET: Wat een kutopmerking zeg.

TOM: Het is toch zo?

ANNET: Het moet nou eenmaal gebeuren Tom. Dat weet jij net zo goed als ik.

TOM: Ja, ja, het leven gaat door. Gaat wel erg snel hè, bij jou. Soms lijkt het wel alsof je haar nu al wilt vergeten, aan het vergeten bent. En over een half jaar loop je over het kerkhof, en kan je het graf al niet eens meer vinden. Waar hadden we mamma ook al weer begraven? En je zoekt en je zoekt, maar je vindt het niet. En na tien minuten haal je je schouders op. Nou ja, dan maar niet. En dan ga je naar huis en je schenkt jezelf een borrel in, en je gaat lekker tv kijken, want het leven gaat door. Het leven gaat door.

ANNET: Wil jij dan je hele leven verdrietig blijven?

(stilte)

ANNET: Dat dacht ik ook niet ja.

(Annet af)

Scène 6

(Tom)

TOM: Ze zeggen altijd dat je het aan iemands stem kan horen als er iets mis is. Maar toen pappa belde hoorde ik helemaal niets. Het was gewoon pappa, zoals pappa praat. Niks bijzonders. En hij zei het zo bijna tussen neus en lippen door, dat ik het bijna niet hoorde. Bijna moest ik vragen: Wat zei je, heb ik je goed verstaan? Maar ik zei niks. Ik kon niks meer zeggen, ik sloeg helemaal dicht. Ineens hielden mijn stembanden ermee op, ik kon alleen nog maar piepen. Wat is er, gaat het wel goed? Vroeg pappa. Nee, natuurlijk niet, natuurlijk gaat het niet goed. Mamma is dood. Hoe kan het dan in godsnaam goed met me gaan? En jij. Is het met jou dan wel goed? Je klinkt zo alsof er niks aan de hand is. Kan het je wel wat schelen? Dat wilde ik zeggen, maar er kwam niks uit. Nog steeds niet. Zal ik maar ophangen, vroeg mijn vader, maar ik legde zelf de hoorn er al op. Ik ging zitten. Het leek wel alsof ik niks meer kon, niet meer kon denken, niet meer kon praten, ik kon zelfs niet meer opstaan. Het was alsof iemand mijn benen onder me uit had geschopt. Plotseling was ik gehandicapt, op alle mogelijke manieren. Het leek alsof ik daar uren zat, maar toen ik opstond en op de klok keek, waren er maar tien minuten voorbij. Ik heb heel lang m'n kop onder de kraan gehouden. Ik wilde dat gevoel wegspoelen. Ik voelde me vies, ik weet niet waarom... Toen ik haar zag kon ik het niet geloven. Ik wilde zeggen: er is een fout gemaakt, doe niet zo gek. Ze ligt gewoon te slapen, doe even normaal joh! Ze kan toch niet zomaar dood zijn? Hee! Mamma! Mamma! Word dan wakker! Ik ben het, ik ben het. Tom! En ik heb tompoezen meegenomen van de Hema. Die vind je toch het lekkerst? Kom nou mamma, word nou wakker, dan gaan we tompoezen eten, met een kopje thee erbij, mamma, en dan kijken we samen naar As the World Turns. Mamma, kom op nou! Ze lag in de koelcel, haar gewone kloffie nog aan. Ze had in de tuin gewerkt, op haar broek zaten moddervlekken. Naast haar, één brancard verder, lag een jonge man. Nog geen dertig was hij. Ook vandaag overleden, zei pappa. Motorongeluk. Ik keek van de man naar mamma, van mamma naar de man. Ik werd helemaal naar in mijn buik. Ik dacht dat ik zou moeten overgeven. Ik kon het niet verdragen dat zij daar lag, naast iemand anders. Ik wilde haar daar zo snel mogelijk weghalen. De volgende dag heb ik haar opgepakt en naar de aflegkamer gebracht. Ze was zo licht, volgens mij woog ze nog geen 60 kilo. Ik kon haar zo optillen, geen enkele moeite. De jurk had ik al uitgezocht, hij hing klaar aan het hangertje. Ik zou mamma zo mooi mogelijk maken. Voorzichtig trok ik haar

kleren uit, de oude spijkerbloes, de broek met moddervlekken, haar beha en onderbroek. Stuk voor stuk belandden de kledingstukken op de grond, tot dat ze daar lag zoals ik haar maar zelden had gezien. Ze zag er goed uit voor haar leeftijd: haar borsten rond, haar buik plat. Ik kon mijn ogen niet van haar afhouden; ze was zo mooi. Van top tot teen bestudeerde ik haar. Haar lange haren, haar smalle gezicht met de volle lippen, haar jonge meisjes borsten, het streepje schaamhaar. Ik vroeg me af of ze dat voor pappa deed. Hij had haar vast gevraagd of ze zich wilde scheren. Mijn blik bleef hangen op dat streepje, dat blonde streepje. En voor ik het goed en wel door had stak ik mijn hand uit en voelde ik het ruwe haar, de stoppeltjes eromheen, de koude huid... De koude huid deed me mijn hand terug trekken. Ik schrok ervan hoe koud ze was, hoe dood ze was, niet van wat ik gedaan had.

's Middags. We staan in de rouwkamer. "Dat heb je mooi gedaan Tom", zegt Annet. Ik knik en kijk naar mijn schoenen.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto